

FN'S 17 VERDENSMÅL I DANSKE VIRKSOMHEDER

DANSKE VIRKSOMHEDER SER NYE FORRETNINGSMULIGHEDER MED VERDENSMÅLENE

TEKNOLOGISK INSTITUT 2020

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Titel:

Danske virksomheder ser nye forretningsmuligheder med Verdensmålene

Udarbejdet af:

Teknologisk Institut, Analyse og Erhvervsfremme
Gregersensvej 1
2630 Taastrup

Forfattere:

Stig Yding Sørensen
Kristine Nedergaard Larsen
Malene Hartung
Rune Skovsø Møller

Foto:

Pixabay
www.verdensmaalene.dk
Teknologisk Institut

ISBN:

978-87-91461-54-5

Kontakt:

Stig Yding Sørensen
Tlf: 7220 2704
Mail: stys@teknologisk.dk

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Indhold

Danske virksomheder ser nye forretningsmuligheder med Verdensmålene	4
Fakta: Hvad er FN's 17 Verdensmål?	7
Verdensmålene er en kilde til inspiration	8
Bæredygtighed styrker forretningen i to ud af tre virksomheder	12
Verdensmålene inspirerer til innovation	14
Inspirationsværktøjer til virksomheder	16
Virksomheder planlægger nye bæredygtige initiativer	18
De, der arbejder med Verdensmål, planlægger flere initiativer	19
Virksomhederne breder sig over hele paletten	20
Virksomhedernes eksempler	22
Tre ud af fire virksomheder er mere ambitiøse, end loven kræver	24
Virksomheder presser andre virksomheder	27
Virksomhederne i analysen	28
Sådan har vi grebet opgaven an	34
Teknologisk Institut om de 17 Verdensmål	35
Teknologisk Instituts fokus på de 17 Verdensmål	36
Case: Danskproduceret tang til konkurrencedygtige priser	38
Case: Ambu vil genanvende blød PVC til nye produkter	40
Case: Øget cirkulær asfaltproduktion i Danmark	42

Danske virksomheder ser nye forretningsmuligheder med Verdensmålene

Verdensmålene har sat bæredygtighed på dagsordenen og får to ud af tre virksomheder til at øjne nye muligheder for deres forretning. Det er særligt muligheden for at styrke virksomhedens position i markedet, erobre nye markeder og fastholde kunder, som virksomhederne ser som nye forretningsmuligheder. Klima, ressourcer, miljø og cirkulær økonomi har længe været en del af danske virksomheders forretning, og hver tredje af de 20 procent af virksomhederne, der arbejder med FN's Verdensmål, har taget Verdensmålene til sig, fordi de stemmer overens med det grundlag, virksomheden arbejder på. Foruden virksomhedens egne værdier, er det markedskravene, som bestemmer virksomhedernes bæredygtighedsindsats. Fire ud af ti virksomheder siger, at deres ambition for deres miljømæssige bæredygtighedsindsats bestemmes af kundernes krav.

Det viser analyser af nye tal fra Teknologisk Institut, som har interviewet ledere i danske virksomheder om deres kendskab til FN's 17 Verdensmål.

Teknologisk Institut har interviewet direktører og ledende medarbejdere i 600 virksomheder med 10-1.000 ansatte i teknologitunge brancher som fremstilling, forsyning samt bygge og anlæg. Direktørerne giver deres bud på virksomhedernes status, markedsdynamikker og teknologiernes betydning for danske virksomheders arbejde med de 17 Verdensmål.

Denne rapport fokuserer på forretningsmulighederne for Verdensmålene i danske virksomheder. Teknologisk Institut interesserer sig for FN's 17 Verdensmål, fordi vi udvikler ny viden, der understøtter danske virksomheder i koblingen mellem bæredygtighed, teknologi, udvikling og vækst.

Målene er siden introduktionen i 2015 blevet omtalt som en ny forretningsmulighed for virksomheder. Flere store virksomheder har taget målene til sig og har visioner for, hvordan de kan gøre deres til, at verdenen når målene. Udenrigsministeriet vurderer, at Verdensmålene åbner op for forretningsmuligheder til en værdi af op mod 400 milliarder kroner for danske virksomheder frem mod 2030.¹

De store virksomheder har ressourcerne til at løfte mest, og de har adgang til et internationalt marked, hvor de 17 Verdensmål er kendte, men analysen viser, at også mindre virksomheder kan se "fidusen" i målene og ikke mindst i at arbejde med miljømæssig og social bæredygtighed. Verdensmålene handler

¹ Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2019). *The Sustainable Development Goals. A World of Opportunities for Danish Businesses.*

OVERBLIK

om bæredygtig udvikling. Miljømæssig og social bæredygtighed har i stigende grad stået på dagsordenen siden FN's rapport "Vores fælles fremtid" blev udsendt i 1987. Rapporten er også kendt som Brundtland-rapporten. Tre ud af fire virksomheder har de seneste år taget initiativer til miljømæssig bæredygtighed, og hver femte virksomhed arbejder med Verdensmålene.

En stor andel af de virksomheder, som arbejder med de 17 Verdensmål, har taget dem til sig, netop fordi Verdensmålene matchede virksomhedens værdier eller produkter. Verdensmålene har været eller er en inspiration for mere end halvdelen af de virksomheder, der arbejder med miljømæssig bæredygtighed, og mere end halvdelen mener, at de-

res konkurrenceevne styrkes, når der er fokus på bæredygtighed.

Inspirationen fra Verdensmålene har givet virksomhederne anledning til at tænke nyt og anderledes. Det har sat nye idéer i gang: 40 procent af de virksomheder, der arbejder med målene, er blevet inspireret til at udvikle nye produkter, ændre arbejdsgange eller finde nye markeder. Halvdelen af de virksomheder, som har arbejdet med miljø og Verdensmål, planlægger nye initiativer i de kommende år - især på miljøområdet. Miljøinitiativerne spænder bredt fra energibesparelser og CO₂-reduktion til en bred vifte af initiativer inden for rammen af den cirkulære økonomi.

DE 17 VERDENSMÅL

Fakta: Hvad er FN's 17 Verdensmål?

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN-topmødet i New York den 25. september 2015. Det markerede en hidtil uset ambitiøs og transformativ udviklingsdagsorden. Målene trådte i kraft den 1. januar 2016 og skal frem til 2030 sætte os på kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på.

Verdensmålene udgør 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til helt at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige job og mere bæredygtig økonomisk vækst. De fokuserer ligeledes på at fremme fred og sikkerhed og stærke institutioner samt på at styrke internationale partnerskaber.

Den nye dagsorden anerkender således, at social, økonomisk og miljømæssig udvikling, fred, sikkerhed og internationalt samarbejde er tæt forbundne, og at det kræver en integreret indsats at opnå holdbare udviklingsresultater.

Citeret fra: www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene

Verdensmålene er en kilde til inspiration

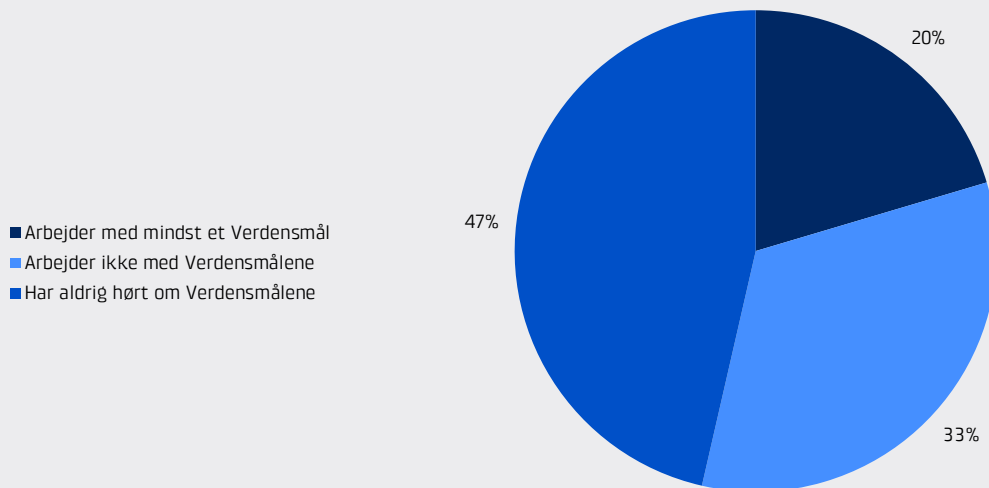
Teknologisk Instituts analyse viser, at blandt de virksomheder, der kender de 17 Verdensmål, har næsten fire ud af ti virksomheder valgt at arbejde med de 17 Verdensmål i virksomheden.

Motivationen for at arbejde med Verdensmålene kan være mangeartet. Nogle virksomheder har økonomiske motiver, mens andre har mere idealistiske motiver. Hos hver tredje virksomhed er motivationen, at Verdensmålene stemmer overens med virksomhedens værdier. Verdensmålene er altså ikke helt nye for de virksomheder, der i forvejen arbejdede med fx miljø eller klima. Verdensmålene ligger i forlængelse af de mål, visioner og værdier, som de allerede havde sat for sig selv. Krav fra kunderne og ønsket om at opnå en økonomisk gevinst er ligeledes motiverende for at arbejde med Verdensmålene.

Mange danske virksomheder har i flere år arbejdet med bæredygtighed i form af fx miljømærker, miljøkrav, miljøstyring eller grønne regnskaber. Verdensmålene er for mange virksomheder en ny måde at tale om bæredygtighed på, uden at det reelle indhold er ændret.

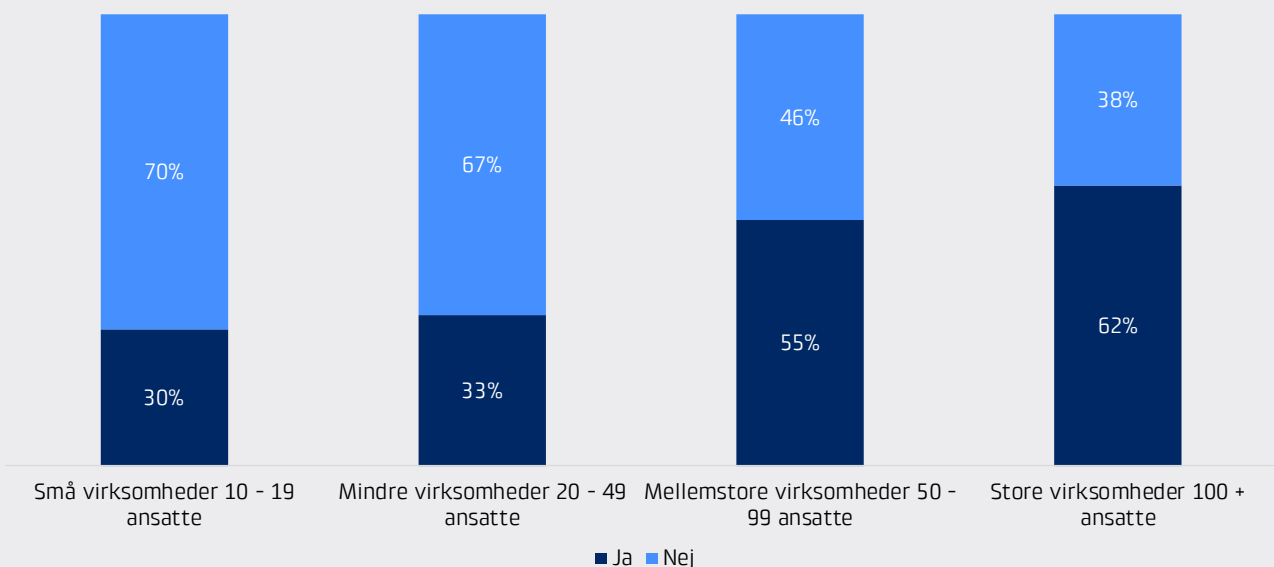
På den anden side svarer 58 procent af de virksomheder, som arbejder med Verdensmålene, at inspirationen til deres arbejde med miljø, klima eller ressourcer i høj grad eller i nogen grad udspringer af FN's 17 Verdensmål. Verdensmålene og den samfundsmæssige opmærksomhed på målene giver virksomhederne inspiration til at arbejde med miljø, klima og ressourcer.

FIGUR 1. KENDSKAB TIL OG ARBEJDE MED VERDENSMÅLENE

Spørgsmål: Arbejder din virksomhed for et eller flere af FN's 17 Verdensmål? Svar fra 600, heraf 322 svar fra virksomheder, som har hørt om Verdensmålene. Blandt de, der kender til Verdensmålene, arbejder 38 procent med dem.

FIGUR 2. FORDELING AF VIRKSOMHEDER, DER ARBEJDER MED VERDENSMÅLENE

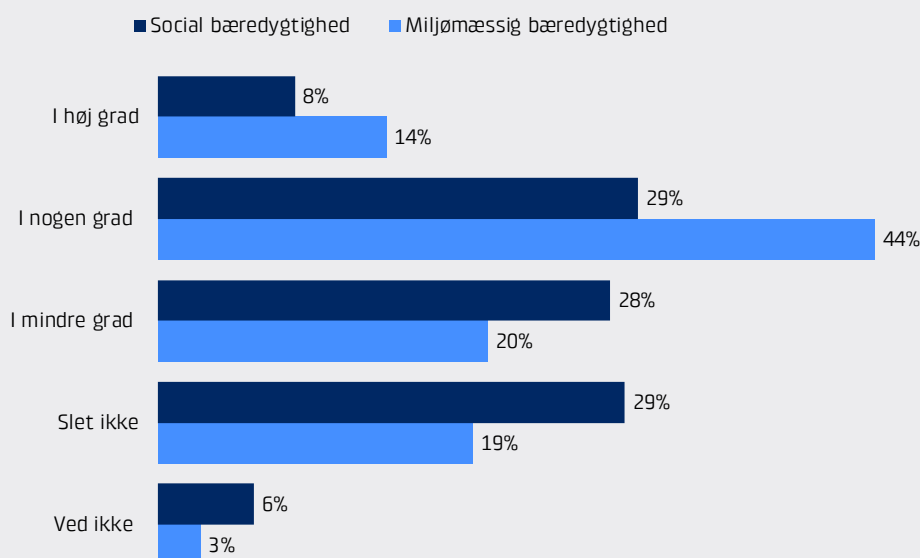
Spørgsmål: Arbejder din virksomhed for et eller flere af FN's 17 Verdensmål? 321 svar, heraf 129 svar fra små virksomheder, 111 svar fra mindre virksomheder, 44 svar fra mellemstore virksomheder og 37 svar fra store virksomheder.

FIGUR 3. MOTIVATION FOR AT ARBEJDE MED VERDENSMÅLENE

Spørgsmål: Hvorfor arbejder I med de 17 Verdensmål? *Spørgsmål stillet til virksomheder, som svarede, at de har hørt om de FN's 17 Verdensmål eller kender dem – og bagefter svarer, at de arbejder med FN's 17 Verdensmål. Mulighed for flere svar.*

FIGUR 4. INSPIRATION STAMMER "I NOGEN GRAD" FRA VERDENSMÅLENE

Spørgsmål: Mørkeblå søjler: I hvilken grad udspringer inspirationen til jeres bidrag til forbedringer for miljø, ressourcer eller klima fra FN's 17 Verdensmål? *Svar fra 114 virksomheder, som arbejder med Verdensmålene og har taget initiativer, som forbedrer klima, ressourceforbrug og miljø.*

Spørgsmål: Lyseblå søjler: I hvilken grad udspringer inspirationen til jeres bidrag til sociale forbedringer fra FN's 17 Verdensmål? *Svar fra 119 virksomheder, som arbejder med Verdensmålene og har taget initiativer som forbedrer sociale forhold.*

ANALYSEN

Bæredygtighed styrker forretningen i to ud af tre virksomheder

Fokus på bæredygtighed kan styrke konkurrenceevnen og dermed være en forretningsmulighed for nogle virksomheder. Mere end halvdelen af virksomheder ser det som en mulighed for deres forretning, hvis der kommer et stærkere fokus på bæredygtighed.

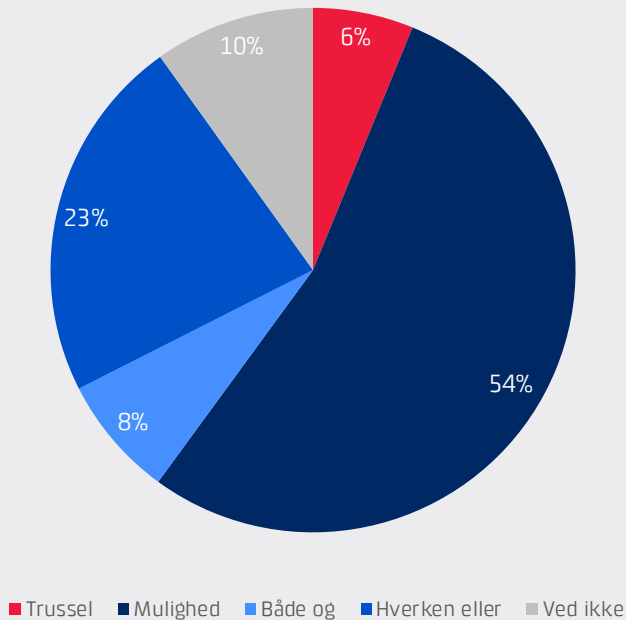
For andre virksomheder kan et øget fokus på bæredygtighed være en trussel mod forretningen. Seks procent af virksomhederne ser et øget fokus på

bæredygtighed som en trussel mod virksomhedens konkurrenceevne.

Endelig er der otte procent af virksomhederne, som både kan se fordele og ulemper ved et større fokus på bæredygtighed. Da 54 procent mener, at bæredygtighed er en mulighed for at styrke deres konkurrenceevne, er det i alt to ud af tre virksomheder, der ser muligheder gennem fokus på bæredygtighed.

FIGUR 5. KONSEKVENSER FOR FORRETNINGEN NÅR FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED STIGER

Spørgsmål: Synes du, at en øget opmærksomhed på social eller miljømæssige bæredygtighed i samfundet er "en trussel, der forringer" jeres konkurrenceevne, eller "en mulighed der styrker" jeres konkurrenceevne? *Svar fra 600 virksomheder.*

FIGUR 6. NYE MULIGHEDER FOR VIRKSOMHEDER VED ØGET FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED

Spørgsmål: Hvilke konkrete muligheder forudser du? *Svar fra 369 virksomheder, som synes, at den øgede opmærksomhed på social og miljømæssig bæredygtighed i samfundet er en mulighed for konkurrenceevnen.*

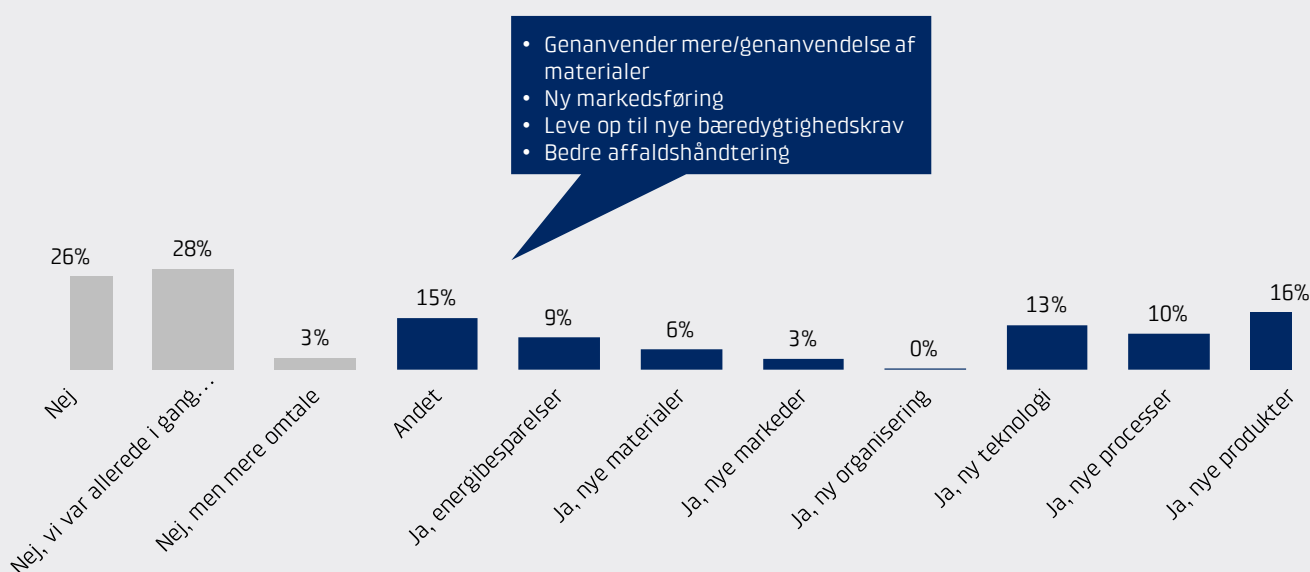
Verdensmålene inspirerer til innovation

Fire ud af ti virksomheder, som har valgt at arbejde med de 17 Verdensmål, fortæller, at arbejdet med de 17 Verdensmål har inspireret til innovation i virksomheden. Innovation kan både være i form af fx nye produkter, nye services eller nye arbejdsgange for virksomheden.

28 procent af virksomheder svarer, at Verdensmålene ikke i sig selv har ført til innovation, da virksomheden allerede var i gang med en bæredygtig

indsats. Her kan virksomhederne tænke på deres arbejde med miljøstyring, genanvendte materialer, grønne regnskaber eller affaldshåndtering. For nogle virksomheder har bæredygtighed stået på dagsordenen i en generation.

FIGUR 7. VERDENSMÅLENE INSPIRERER TIL NY INNOVATION

Spørgsmål: Har FN's 17 Verdensmål givet anledning til udviklingsaktiviteter internt i virksomheden eller udadtil fx nye produkter eller ny teknologi? Svar fra 122 virksomheder, der arbejder med Verdensmålene. Mulighed for flere svar.

ANALYSEN

Inspirationsværktøjer til virksomheder

I forlængelse af præsentationen af FN's Verdensmål har flere aktører udviklet værktøjer, som skal hjælpe virksomheder med at tage fat på Verdensmålene.

SDG ACCELERATOR

SDG Accelerator er et UNDP-program, som har til sigte at accelerere små og mellemstore danske industri- virksomheders arbejde med at udvikle nye produkter, tjenester og forretningsmodeller og dermed bidrage til Verdensmålene. Programmet kører i en forsøgsfase i Danmark med 30 virksomheder i 2018 og 2019. Herefter udrulles SDG Accelerator globalt. Programmet finansieres af Industriens Fond.

SDG OPPORTUNITY CARDS

SDG Opportunity Cards er en del af SDG Accelerator. I SDG Opportunity Cards er fokus på de delmål, som har størst betydning for det private erhvervsliv. Kortene oversætter relevante delmål til forretningsmuligheder og kan bruges til at identificere konkrete markedsmuligheder og udfordringer, som private virksomheder kan adressere og bruge som udgangspunkt for deres innovationsproces.

VERDENSMÅLSKOMPASSET

Verdensmålskompasset er en vejledning til virksomheders arbejde med Verdensmålene udviklet af GRI, UN Global Compact og World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Verdensmålskompasset beskriver, hvordan Verdensmålene påvirker virksomheden. Kompasset giver værktøjer og viden, der gør det muligt at gøre bæredygtighed til et stærkt kerneelement i virksomhedens strategi.

FRA FILANTROPI TIL FORRETNING

Herhjemme har flere større konsulentvirksomheder arbejdet for at udvikle inspirations- og forretningsudviklingsprogrammer til virksomheder, der ønsker at arbejde med Verdensmålene. Dansk Industri er i samarbejde med 21 virksomheder og en række øvrige partnere ved at udvikle et værktøj til virksomheder under programmet Fra Filantropi til Forretning.

SDG BUSINESS BOOSTER

SDG Business Booster er et nyt vækstprogram, som skal styrke små og mellemstore virksomheders vækstbetingelser gennem opfyldelse af Verdensmålene. SDG Business Booster gennemføres i et samarbejde mellem Industriens Fond, Erhvervshus Hovedstaden, Deloitte, Advice A/S, CONNECT Denmark og Roskilde Universitetscenter.

INFORMATIONSSINDSATS OM VERDENSMÅLENE RETTET MOD SMV'ER

Informationsindsats om Verdensmålene rettet mod SMV'er. Erhvervsstyrelsen har i samarbejde med Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) lavet syv case-beskrivelser, som skal inspirere, udbrede og aktualisere FN's Verdensmål over for små og mellemstore danske virksomheder.

VERDENSMÅLSPORTAL, VERDENSMÅAL.ORG

Verdens Bedste Nyheder har skabt verdens første Verdensmålsportal, verdensmaal.org, som samler globale og nationale nyheder om Verdensmålene, værktøjer og inspiration til at handle for Verdensmålene.

Virksomheder planlægger nye bæredygtige initiativer

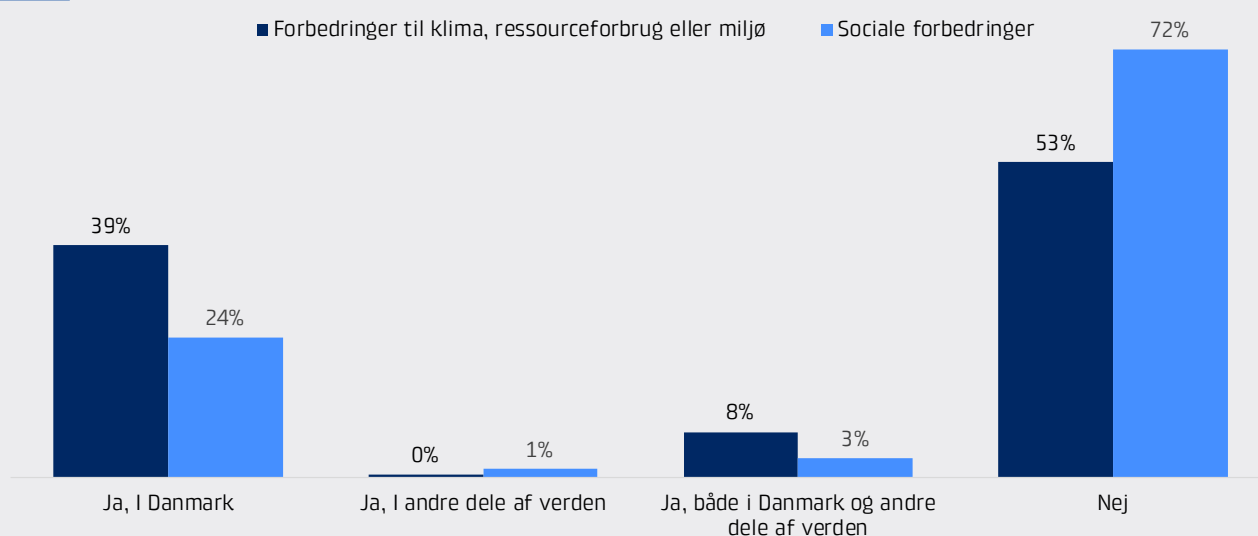
En bæredygtig omstilling kræver løbende nye visioner og idéer, og virksomhederne hviler ikke på laurbærrene. Verdensmålene omfatter miljø og sociale mål i den bredeste forstand, og virksomhederne udvikler sig fortsat i forhold til Corporate Social Responsibility (CSR).

47 procent af virksomheder planlægger nye initiativer, som skal bidrage med forbedringer til klima, ressourceforbrug eller miljø. Det er de færreste initiativer, der placeres uden for Danmark. Det er mindre virksomheder inden for industri, forsyning og bygge- og anlæg, der har svaret. Derfor er det typisk der, hvor virksomheden har sit virke, at forbedringerne

sker. 8 procent af virksomhederne ser, at deres initiativer i forhold til klima, ressourceforbrug eller miljø har effekt andre steder i verden end i Danmark.

28 procent planlægger nye initiativer for sociale forbedringer inden for de kommende 2-3 år. De sociale forbedringer, fx ligestilling, uddannelse, sundhed og velfærd og afhjælpning af social nød og problemer, har ligeledes et primært nationalt sigte. 4 procent af virksomhederne planlægger en indsats for social bæredygtighed uden for Danmarks grænser - men hovedparten af virksomhederne planlægger indsatsen i Danmark og typisk i egen virksomhed.

FIGUR 8. NYE BÆREDYGTIGE INITIATIVER PRIMÆRT RETTET MOD DANMARK

Spørgsmål: Har I planer om nye initiativer, som bidrager til forbedringer for klima, ressourceforbrug eller miljø enten i Danmark eller i andre dele af verden i de kommende 2-3 år? Har I planer om nye initiativer, som bidrager til sociale forbedringer? Svar fra 600 virksomheder.

De, der arbejder med Verdensmål, planlægger flere initiativer

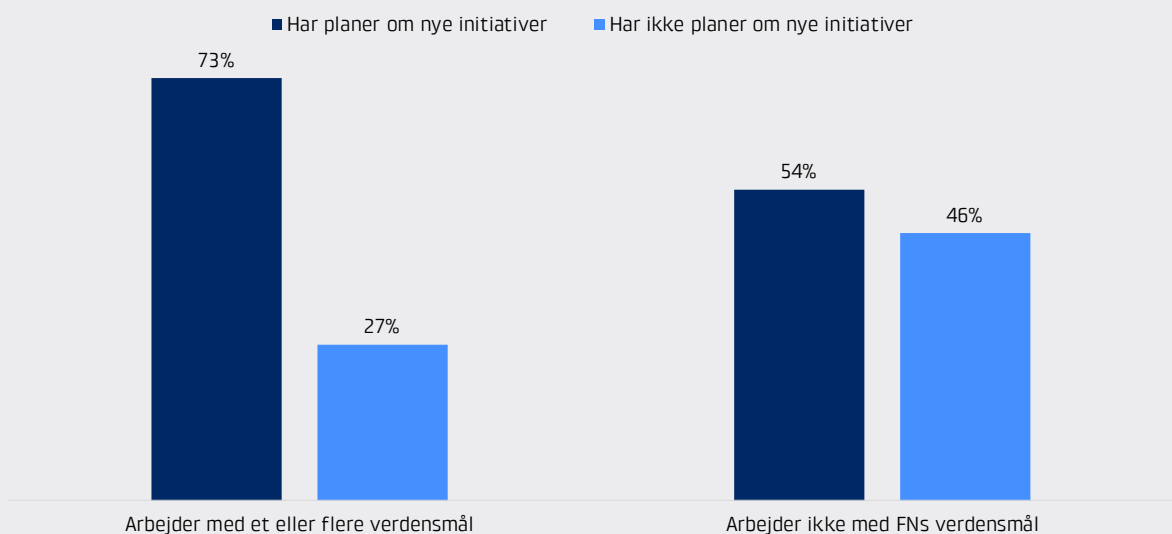
De virksomheder, som kender til Verdensmålene, har svaret på, om de har planlagt initiativer på miljøområdet eller det sociale område for de kommende år. Virksomhederne står ikke stille, uanset om de oplever, at deres initiativer er direkte forbundet med Verdensmålene eller ej.

73 procent af virksomhederne, som allerede arbejder med Verdensmålene, planlægger at søsætte endnu flere klimainitiativer samt ressource- eller miljømæssige initiativer inden for de kommende 2-3 år. Det samme gør 54 procent af de virksomheder, som på nuværende tidspunkt ikke arbejder med målene.

På det sociale område er 39 procent af virksomhederne, der arbejder med Verdensmålene, på vej med nye initiativer, og det er ikke markant anderledes for virksomhederne, der ikke arbejder med målene.

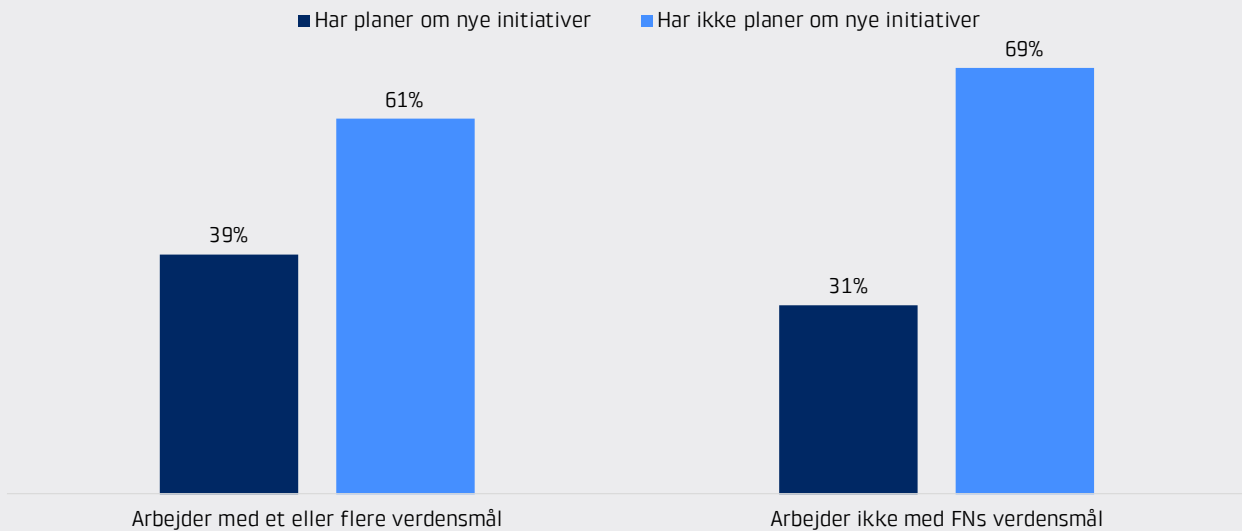
Når virksomheder, der arbejder med Verdensmålene, har flere bæredygtige initiativer end andre virksomheder, kan forklaringen være, at Verdensmålene er inspirationskilden. Forklaringen kan også være, at det er de mest bæredygtige virksomheder, der også knytter sig til Verdensmålene, fordi der er et godt match til virksomhedens værdier, eller at produkterne passer godt med Verdensmålene jf. Figur 3 side 10.

FIGUR 9. PLANLAGTE INITIATIVER FOR KLIMA, RESSOURCER ELLER MILJØ

Spørgsmål: Har I planer om nye initiativer, som bidrager til forbedringer for klima, ressourceforbrug eller miljø enten i Danmark eller i andre dele af verden i de kommende 2-3 år * Arbejder din virksomhed med et eller flere af FN's Verdensmål?
Svar fra 321 virksomheder.

FIGUR 10. PLANLAGTE INITIATIVER FOR SOCIALE FORBEDRINGER

Spørgsmål: Har I planer om nye initiativer, som bidrager til sociale forbedringer enten i Danmark eller i andre dele af verden i de kommende 2-3 år * Arbejder din virksomhed med et eller flere af FN's Verdensmål? Svar fra 322 virksomheder.

Virksomhederne breder sig over hele paletten

FN's 17 Verdensmål indeholder 169 delmål for bæredygtig udvikling. Det illustrerer en stor bredde i Verdensmålene, og der er mange muligheder for virksomhederne for at bidrage inden for både miljøområdet og det sociale område. Virksomheder, der kender til Verdensmålene, er blevet spurgt om, hvilke typer af initiativer, de har planlagt i de kommende år.

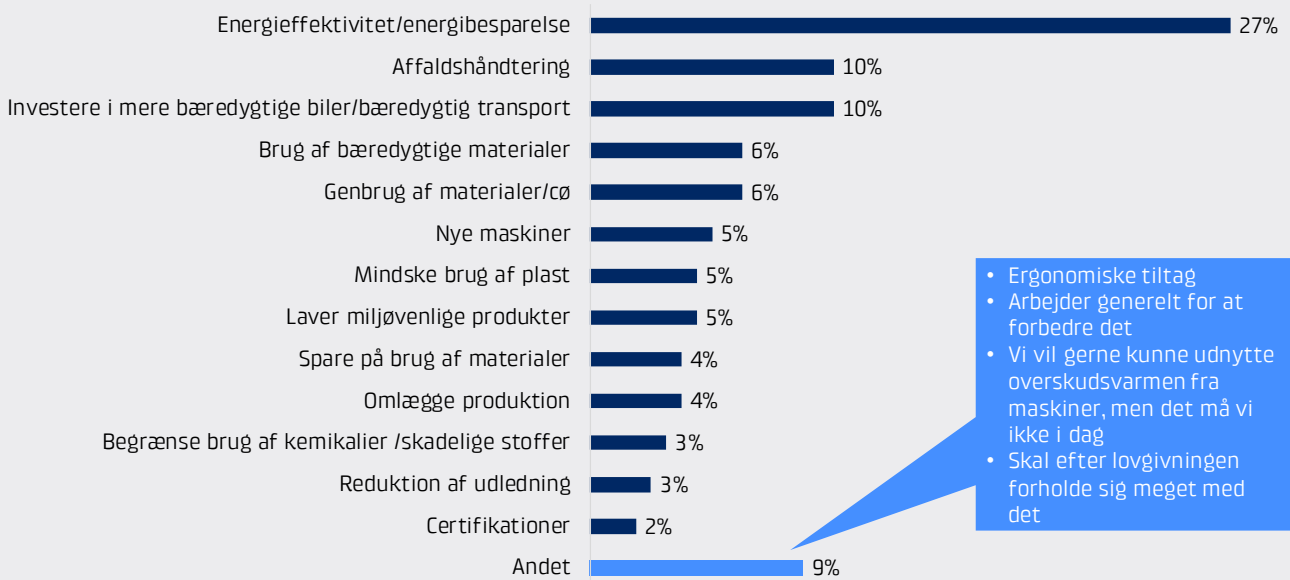
På miljøområdet er det særligt inden for energibesparelse, affaldshåndtering og mere bæredygtig transport, at virksomhederne planlægger konkrete tiltag de næste 2-3 år. Herudover er brug af mere

bæredygtige materialer og øget genanvendelse områder, hvor flere planlægger nye initiativer. Mange af emnerne relaterer sig til "Den cirkulære økonomi", hvor ressourcebesparelser er på dagsordenen.

På det sociale område peger virksomhederne særligt på forbedringer inden for arbejdsmiljø og initiativer, der kan få mennesker på kanten af arbejdsmarkedet i arbejde. Herudover er andre tiltag for forbedring af medarbejderforhold såsom efteruddannelse, HR-tiltag, øget fokus på sundhed og sociale arrangementer for medarbejderne blandt de planlagte initiativer.

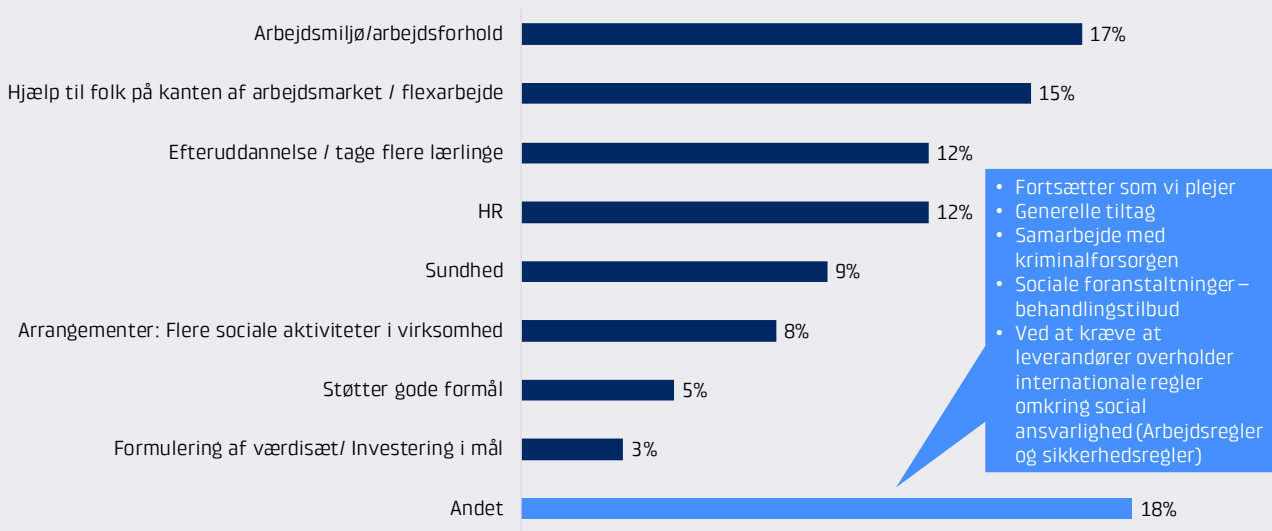
ANALYSEN

FIGUR 11. MILJØMÆSSIGE INITIATIVER FOKUSERER PÅ ENERGIBESPARELSE

Spørgsmål: Hvilke initiativer er det? Åbent spørgsmål kategoriseret efter temaområde for initiativ. Vist til virksomheder som har svaret "ja" til spørgsmålet: "Har I planer om nye initiativer, som bidrager til forbedringer for klima, ressourceforbrug eller miljø enten i Danmark eller andre dele af verden i de kommende 2-3 år? Mulighed for flere svar. Svar fra 154 virksomheder.

FIGUR 12. SOCIALE INITIATIVER FOKUSERER PÅ ARBEJDSVILKÅR

Spørgsmål: Hvilke initiativer er det? Åbent spørgsmål kategoriseret efter temaområde for initiativ. Vist til virksomheder, som har svaret "ja" til spørgsmålet: "Har I planer om nye initiativer, som bidrager til det sociale enten i Danmark eller andre dele af verden i de kommende 2-3 år? Mulighed for flere svar. Svar fra 65 virksomheder.

Virksomhedernes eksempler

VIRKSOMHEDERNES EKSEMPLER PÅ SOCIALE INITIATIVER

■ Arbejdsmiljø/arbejdsforhold

Indeklima; workshop om forbedret arbejdsmiljø; holde et møde hver måned med hver medarbejder for personlig kontakt og status på, hvordan medarbejderne har det.

■ Hjælp til folk på kanten af arbejdsmarkedet/flexarbejde

Vi er interesseret i en beskæftigelsesindsats blandt folk på kanten af arbejdsmarkedet sammen med kommunen, og vi har hele tiden elever.

■ Efteruddannelse/tage flere lærlinge

Tilbyde ansatte efteruddannelse i forhold til at kunne tage enkeltfag i arbejdstiden, fx hvis de mangler 9. klasse eller er ordblinde.

■ HR

Hjælper ansatte med deres problemer; mentorordninger; i forhold til ansatte; kost, velvære, psykisk tilstand, sikring af medarbejdere.

■ Sundhed

Sundhedsforsikring; større trivsel og sundhed blandt medarbejderne (vi ser på den måde, vi arbejder på).

■ Flere sociale aktiviteter i virksomheden

Arrangementer for ansatte for at få et socialt sammenhold og arbejdsmiljø.

■ Støtter gode formål

Et projekt med at cykle og gå 200.000 km på koncernbasis, der støtter et socialt formål; bidrager til hjælpeorganisationer (ikke nødvendigvis penge).

■ Formulering af værdisæt/investering i mål

Bæredygtighed i forhold til leverandører; har delt de 17 Verdensmål op og delt ud i forskellige afdelinger og købt et program, som hedder ansvarfulgt.dk, hvor man kan følge sine mål og se områdeudvikling.

VIRKSOMHEDERNES EKSEMPLER PÅ MILJØMÆSSIGE INITIATIVER

■ **Energieffektivitet/energibesparelse**

Mindske varmekonsumtion; gå over til LED-belysning; solceller; optimering af elforbrug; vi ser på strømforbrug ved maskiner og på varmekonsumtion i bygninger.

■ **Affaldshåndtering**

Mere affaldssortering; rensning af spildevand.

■ **Investere i mere bæredygtige biler/bæredygtig transport**

Skifte til elbiler; fragtoptimering; reducere flytransport; køre energirigtigt med biler (mindre brændstofforbrug).

■ **Brug af bæredygtige materialer**

Køber økologiske råvarer; udskiftning råvarer i forskellige typer; lokale råvarer; bruger regnvand; gå over til bæredygtig emballage.

■ **Genbrug af materialer/Cirkulær økonomi**

Få endnu mere flamsortering indsamlet til genbrug i byggebranchen; genbrug af jord; genanvendelse af affald.

■ **Nye maskiner**

Vi vil investere i en ny maskinpark, der er mere miljøvenlig m.h.t. strømforbrug; installerer robotter.

■ **Spare på brug af materialer**

Sikre bedre udnyttelse af ressourcer; skære ned i papirforbrug.

■ **Omlægge produktion**

Nyt domicil i passivt energihus; producere tættere på kunden.

■ **Reduktion af udledning**

Mindske CO₂-udledning

■ **Certificeringer**

Svanemærkning af produkt; Life Cycle Analysis; Life Cycle Cost; FSC, miljødeklarationer, indeklimamærkning, arbejdsmiljøcertificering.

Tre ud af fire virksomheder er mere ambitiøse, end loven kræver

Tre ud af fire virksomheder har ambitioner om gå videre end minimumskravene i lovgivningen på såvel miljøområdet som det sociale område.

De mest ambitiøse fem procent sigter efter at være blandt de bedste i Danmark, og endnu flere slutter sig til, når det handler om at være de bedste i branchen. Omkring en tredjedel af virksomhederne har til mål at være blandt de bedste i branchen, når det handler om miljømæssig bæredygtighed. Hver fjerde vil gerne være blandt de bedste i branchen, når det gælder social bæredygtighed.

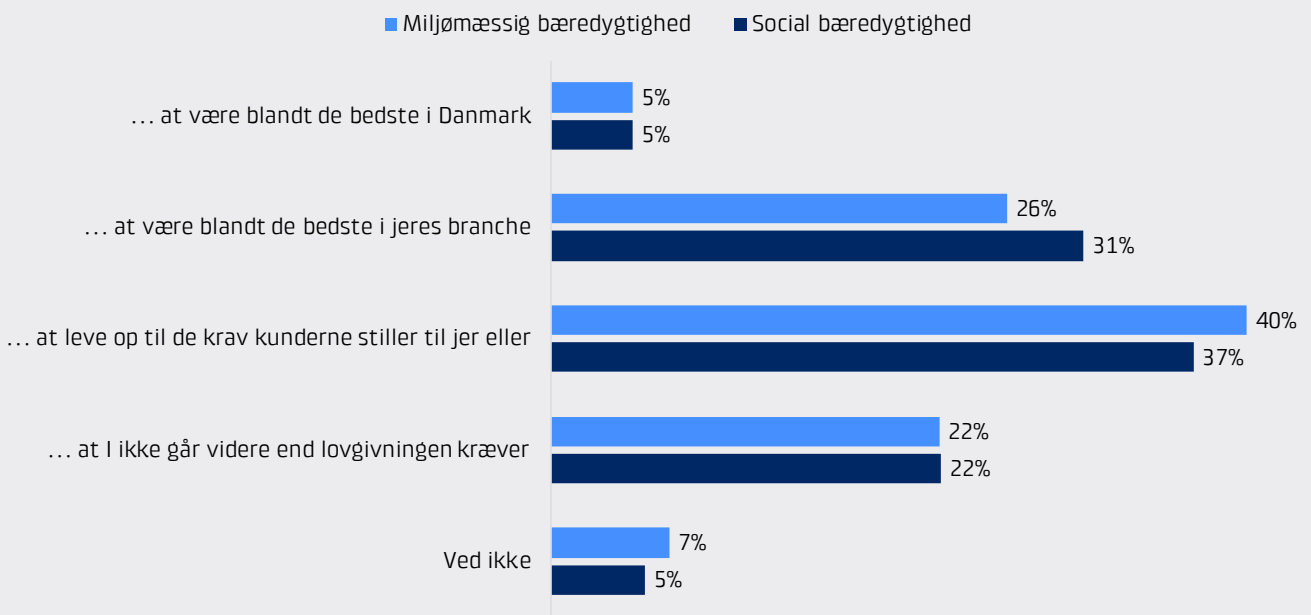
Det at markere sig blandt de bedste giver en profil, det tiltrækker kunder, og det styrker konkurrenceevnen. Og så kan det for nogle virksomhedsledere være en ideel måde at yde sit bidrag til en bedre

verden på gennem deres forretning. Det er kunderne og markedet, som er afgørende for en stor andel af virksomhedernes ambitionsniveau. 40 procent af virksomhederne peger på "at leve op til de krav, kunderne stiller til jer", som virksomhedens ambition for miljømæssig bæredygtighed. 37 procent mener, "at leve op til kundernes krav" er virksomhedens ambition for deres indsats for social bæredygtighed.

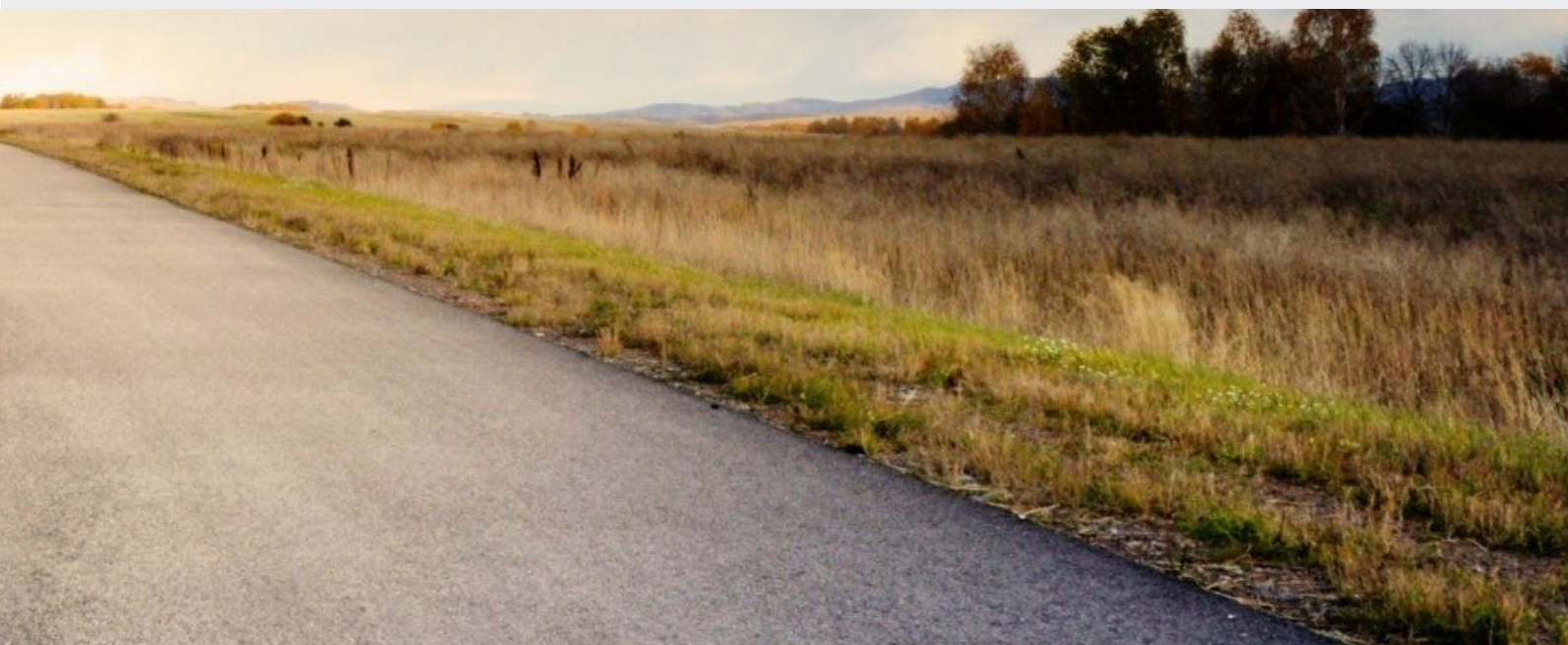
Hver femte virksomhed har bare ambitioner om at holde sig inden for lovens rammer. Her er det politiske niveau bestemmende. Forklaringerne kan fx være, at virksomheden har vanskeligt ved at vende initiativer ud over lovgivningen til en konkurrencemæssig fordel, at kunderne ikke stiller kravene, eller at virksomhedens ambitioner går i en anden retning.

FIGUR 13. VIRKSOMHEDERNES BÆREDYGTIGE AMBITIONER

Spørgsmål: Hvad er virksomhedens ambition for miljømæssige bæredygtighed i de kommende 2-3 år? Er det...? Svar fra 600 virksomheder. Hvad er virksomhedens ambition for social bæredygtighed i de kommende 2-3 år? Er det...? Svar fra 582 virksomheder.

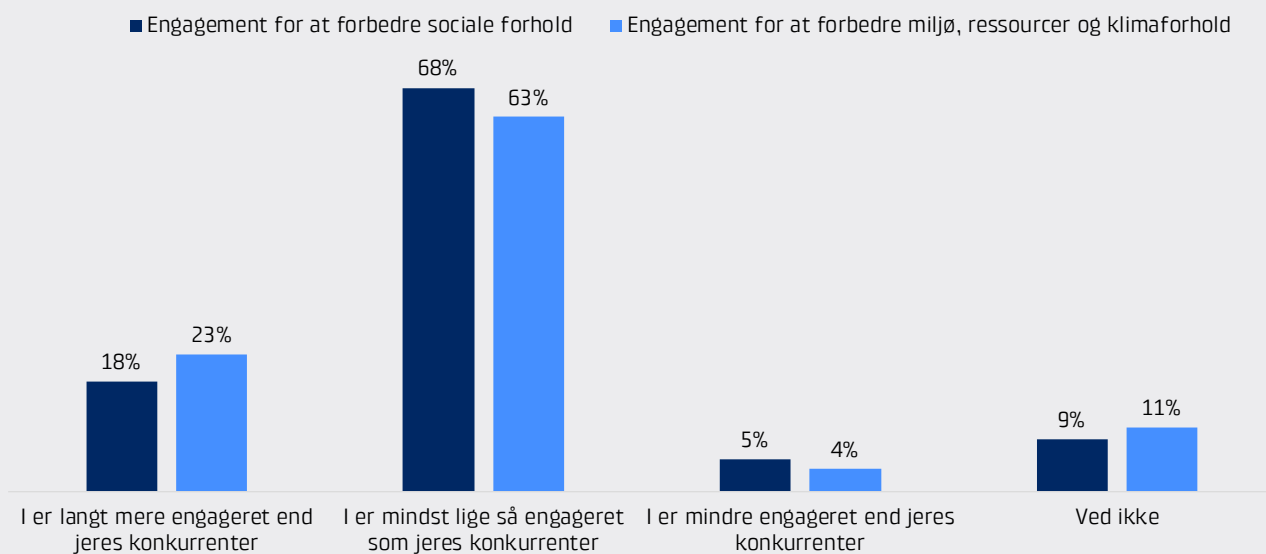
Virksomheder presser andre virksomheder

Hvis ambitioner og initiativer kan omsættes til en konkurrencefordel, så vil ambitiøse virksomheder følges ad. 18 procent synes, de er mere engagerede end deres konkurrenter, når det kommer til at forbedre sociale forhold. 23 procent mener, at de er mere engagerede end deres konkurrenter i forhold til at forbedre miljø-, ressource- og klimaforhold.

Hovedparten af virksomhederne oplever, at de er på niveau med deres konkurrenter. Kun en ud af tyve virksomhederne oplever, at deres egen virksomhed er mindre engageret i social- og miljømæssig bæredygtighed end deres konkurrenter.

På områder, hvor det er en konkurrenceparameter at engagere sig, kan certificeringer, mærkningsordninger og top-100 lister medvirke til at gøre forskelle tydeligere, øge konkurrenceeffekten og i længden bidrage til, at industri-, forsynings- og bygge- og anlægsvirksomheder i endnu højere grad bidrager til FN's 17 Verdensmål.

FIGUR 14. DE FLESTE ER PÅ NIVEAU MED DERES KONKURRENTER

Spørgsmål: Hvis du tænker på de samlede initiativer, I har taget internt eller eksternt for at forbedre sociale forhold internt, lokalt eller ude i verden, vil du så sige at... Hvis du tænker på de samlede initiativer, I har taget internt eller eksternt for at forbedre miljø, ressourcer og klimaforhold, vil du så sige at... Svar fra 452 omkring Miljøengagement, og svar fra 576 omkring socialt engagement.

Virksomhederne i analysen

De 600 interviewede virksomheder er repræsentative for virksomheder i industri, forsyning samt bygge og anlæg. Halvdelen af virksomhederne er industrivirksomheder, 4 procent er forsyningsvirksomheder og 46 procent er bygge- og anlægsvirksomheder. Der er indsamlet ekstra interview i små brancher og store virksomheder for at få tilstrækkeligt med svar til at sikre validitet og reliabilitet i analysen, og svarene er efterfølgende vægtet, så repræsentativiteten bevares. 9 procent af de interviewede virksomheder er virksomheder med mere end 100 ansatte. Hovedparten af virksomhederne er på B2B markedet, mens blot 10 procent udelukkende sælger til forbrugere. 9 procent af virksomhederne har udenlandske ejere.

Vækst. 62 procent af virksomhederne har været en del af opsvinget de seneste år i Danmark og svarer, at de er blevet noget større eller væsentligt større de sidste 5 år.

Ambitioner. 38 procent af virksomhederne styrer mod vækst og har ambitioner om at skulle vækste mere end andre virksomheder i samme branche. De øvrige ønsker at vækste som andre i branchen, at fortsætte med uændret størrelse, og enkelte ønsker at blive mindre.

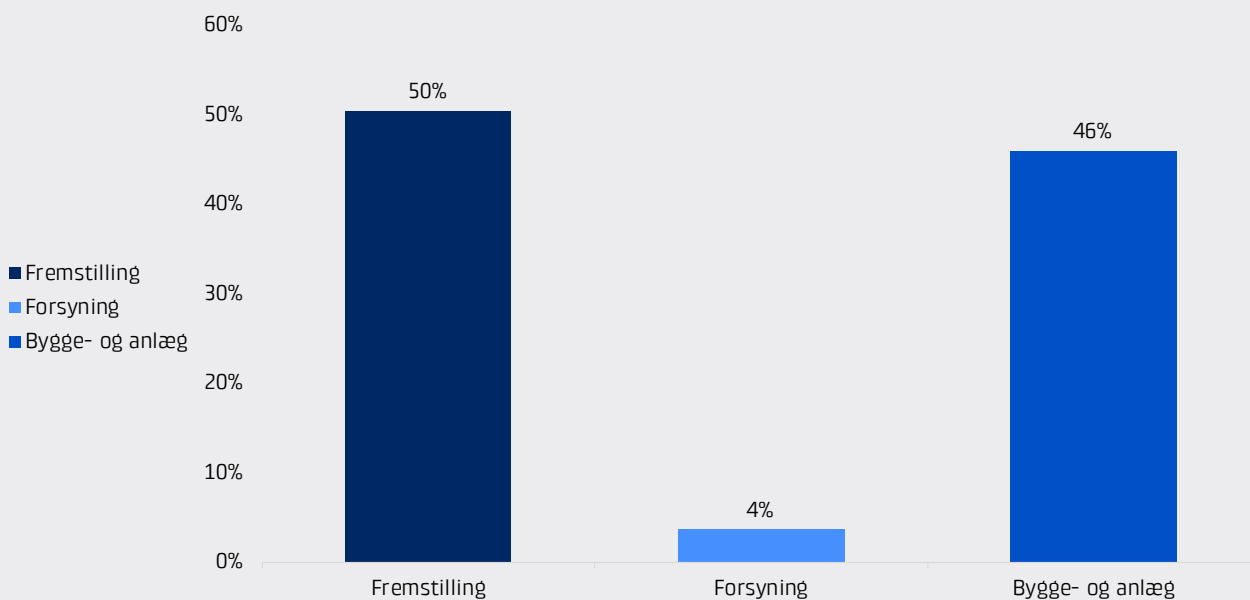
Innovation. Tilsvarende har 38 procent af virksomhederne omsætning fra produkter eller services, som de selv har udviklet inden for de seneste par år. Det er virksomheder, som vi i undersøgelsen kalder "Innovative" virksomheder.

International orientering. 57 procent af virksomhederne er rent danske virksomheder, som sælger på et dansk marked. De har danske ejere og ingen eksport. 20 procent har under halvdelen af deres omsætning fra eksport. 23 procent har enten udenlandske ejere eller har mere end 50 procent af deres omsætning fra eksport. Disse virksomheder har vi kaldt "internationalt orienterede" virksomheder.

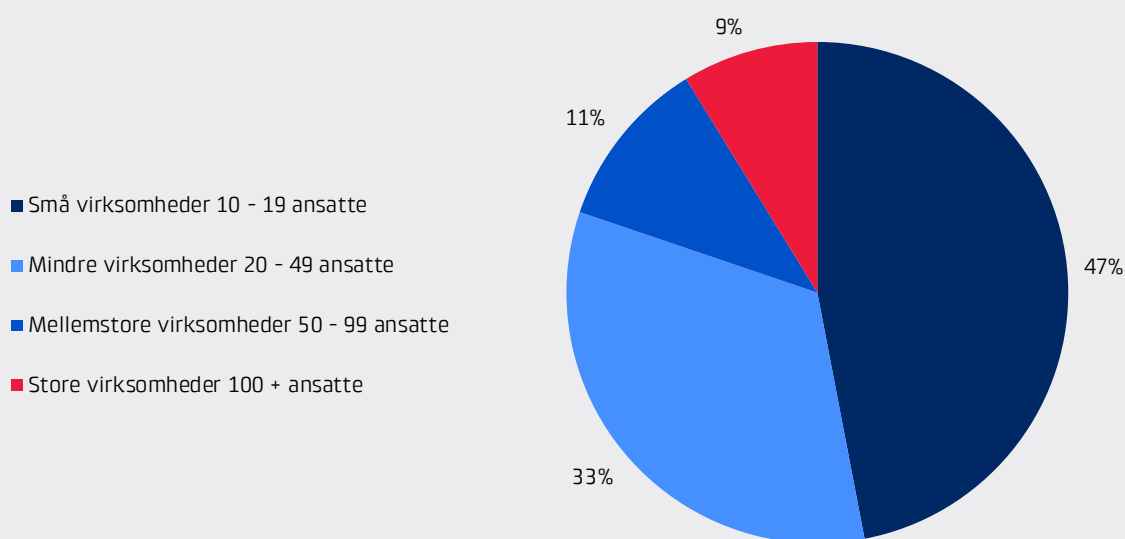
VIRKSOMHEDERNE

FIGUR 15. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER BRANCHE

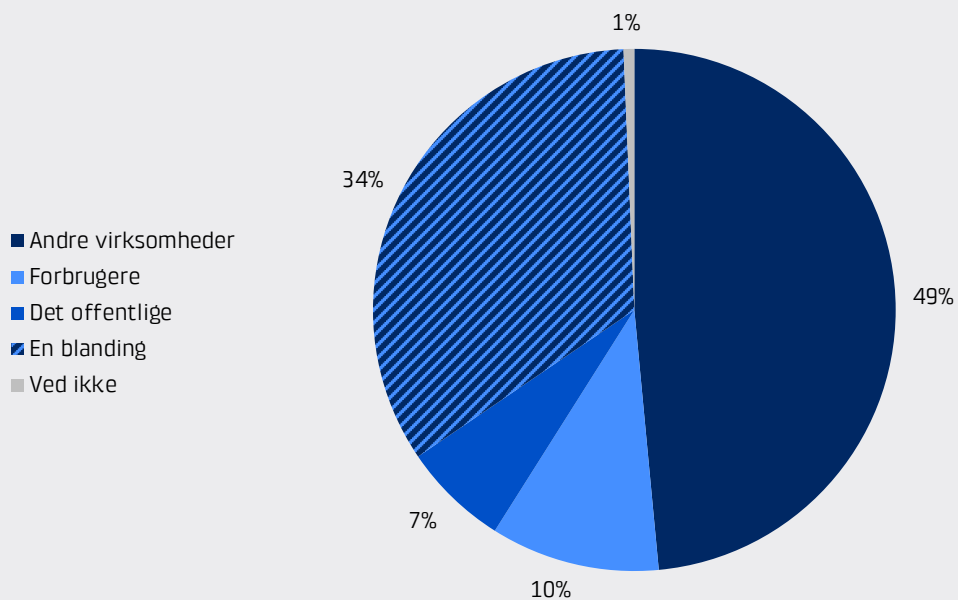
Svar fra i alt 600 virksomheder.

FIGUR 16. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER STØRRELSE

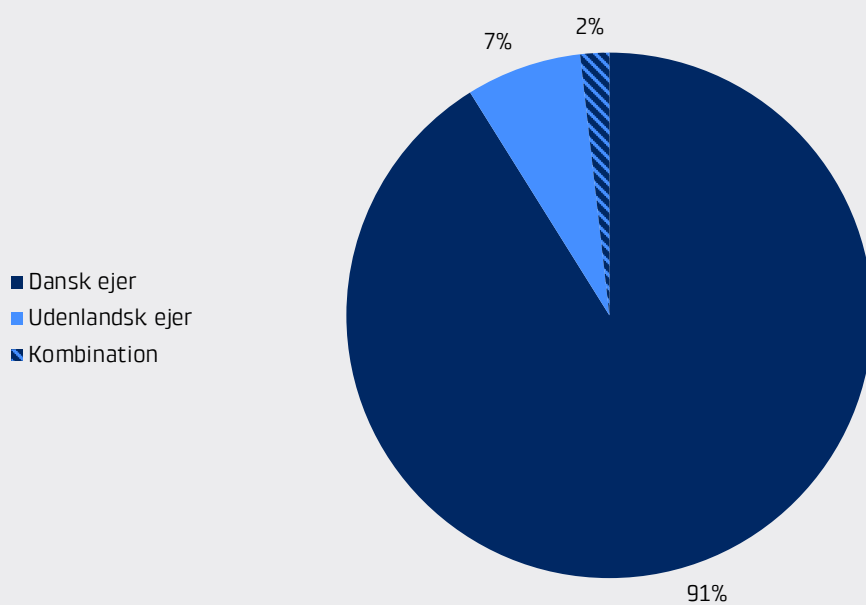
Svar fra i alt 600 virksomheder.

FIGUR 17. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER MARKED

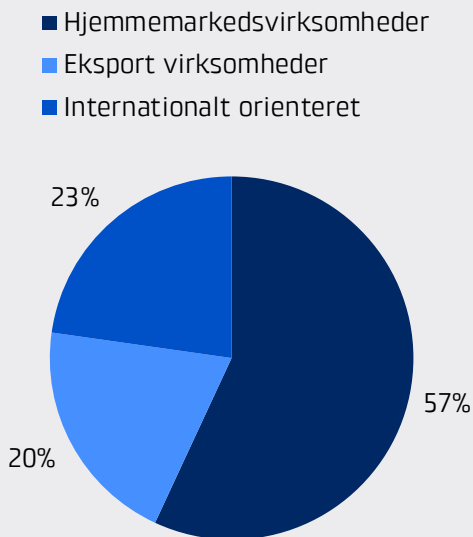
Svar fra i alt 600 virksomheder.

FIGUR 18. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER EJERSKAB

Svar fra i alt 600 virksomheder.

FIGUR 19. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER INTERNATIONAL ORIENTERING

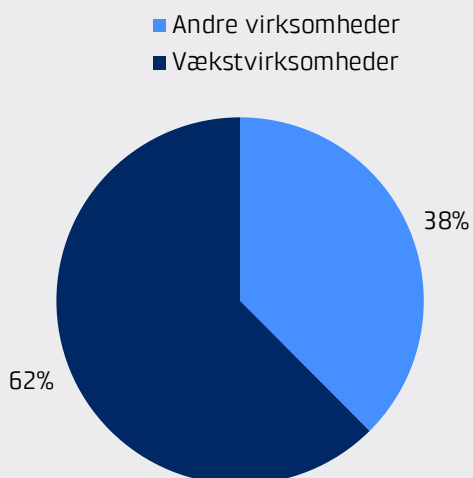
Svar fra i alt 600 virksomheder.

Opdelt efter international orientering:

Internationale virksomheder har enten udenlandske ejere eller mere end 50 procent af omsætningen fra eksport. Eksportvirksomheder har under 50 procent af omsætningen fra eksport.

Hjemmemarkedsvirksomheder har danske ejere og ingen eksport.

FIGUR 20. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER VÆKST

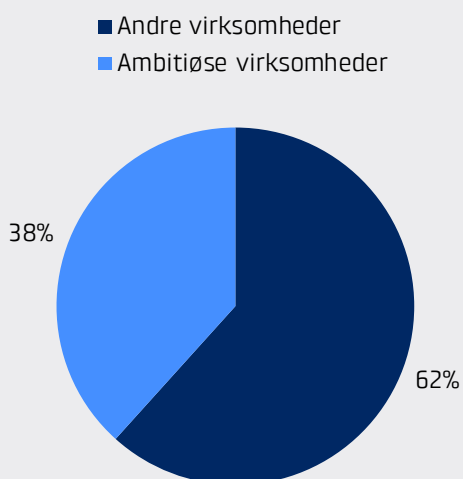
Svar fra i alt 600 virksomheder.

Opdelt efter virksomhedens vækst seneste 5 år:

Vækstvirksomheder er blevet noget større eller væsentligt større.

Andre virksomheder har samme størrelse eller er mindre.

FIGUR 21. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER AMBITION

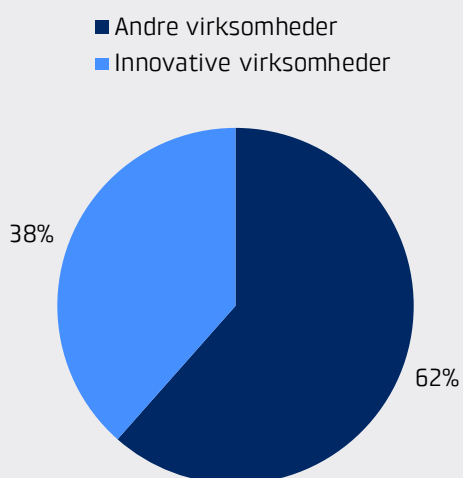
Opdelt efter ambitioner:

Ambitiøse virksomheder ønsker vækst, der er højere end andre virksomheder i samme branche.

Andre virksomheder ønsker vækst som andre eller ingen vækst

Svar fra i alt 600 virksomheder.

FIGUR 22. VIRKSOMHEDERNE OPDELT EFTER INNOVATION

Opdelt efter innovation:

Innovative virksomheder har omsætning fra produkter eller services, som de selv har udviklet inden for de seneste par år.

Andre virksomheder ikke.

Svar fra i alt 600 virksomheder.

VIRKSOMHEDERNE

Sådan har vi grebet opgaven an

Der er gennemført i alt 600 telefoninterview med danske virksomheder. Populationen af virksomheder med 10-1.000 ansatte i industri, forsyning samt bygge og anlæg udgør i alt 7.562 hovedselskaber. Interviewene er gennemført af Jysk Analyse for Teknologisk Institut. Jysk Analyse opnåede kontakt til ca. 1400 virksomheder i perioden 23. april til 14.

juni 2019, og heraf indvilgede 600 virksomheder i at deltage i interviewet. Stikprøven er stratificeret i forhold til at opprioritere små brancher og store virksomheder. Data er efterfølgende vægtet i forhold til brancher og virksomhedsstørrelse i forhold til antal ansatte.

Teknologisk Institut om de 17 Verdensmål

På Teknologisk Institut tror vi på, at viden og teknologisk udvikling kan bidrage til at opnå FN's 17 Verdensmål.

Teknologisk Institut har siden 1906 arbejdet for at fremme udnyttelsen af teknologisk fremskridt til gavn for erhvervsliv og samfund gennem udvikling, rådgivning og formidling. Vi opfylder dette formål ved at udvikle ny viden gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter, som omsættes til teknologiske serviceydelser og stilles til rådighed på markedsvilkår.

Det giver os et helt unikt ståsted i forhold til at hjælpe vores kunder med at udvikle nye teknologier og omsætte viden til værdi: Vi har et tæt samarbejde med virksomheder, danske myndigheder og EU om udvikling og implementering af teknologiske løsninger.

Instituttet har derfor en hel naturlig rolle i at understøtte danske virksomheder i koblingen mellem bæredygtighed, teknologi, udvikling og vækst. Det demonstrerer figuren på næste side, hvor vi kobler de 17 verdensmål til allerede eksisterende aktiviteter på Teknologisk Institut.

På den baggrund har Instituttet, som en del af vores strategi for 2019-2021, sat et mål om at øge vores påvirkning af Verdensmålene:

- Vi vil inddrage verdensmålene i vores FoU-aktiviteter - både i forhold til formuleringen og

selve gennemførelsen.

- Vi vil synliggøre vores kommercielle aktiviteter bidrag til opfyldelse af Verdensmålene.
- Vi vil øge opmærksomheden på samspillet mellem verdensmålene og udviklingen af vores kompetencer og teknologiske serviceydelser.
- Vi vil inspirere og vise vores kunder, hvordan viden og teknologi kan anvendes til at nå Verdensmålene og i sidste ende bidrage til vækst i deres forretning.

En central udfordring med Verdensmålene er, at de spænder bredt, og at danske virksomheder selv skal gøre et arbejde for at udvælge det eller de Verdensmål, de vil og kan bidrage til og omsætte det i strategi, forretningsudvikling osv.

Som et trin i opfyldelse af denne strategi udarbejder og udgiver vi en serie på fire rapporter. Udgangspunktet for rapporterne er en undersøgelse blandt Instituttets primære kundegrupper og deres forhold til Verdensmålene. Hertil beskriver vi en række konkrete cases, hvor Instituttet har understøttet danske virksomheders arbejde med bæredygtig udvikling i tråd med Verdensmålene.

Formålet er, at vi bliver klogere på, i hvilket omfang, og hvordan, danske virksomheder kobler Verdensmålene til deres innovation, produktudvikling, vækst og forretning.

Teknologisk Instituts fokus på de 17 Verdensmål

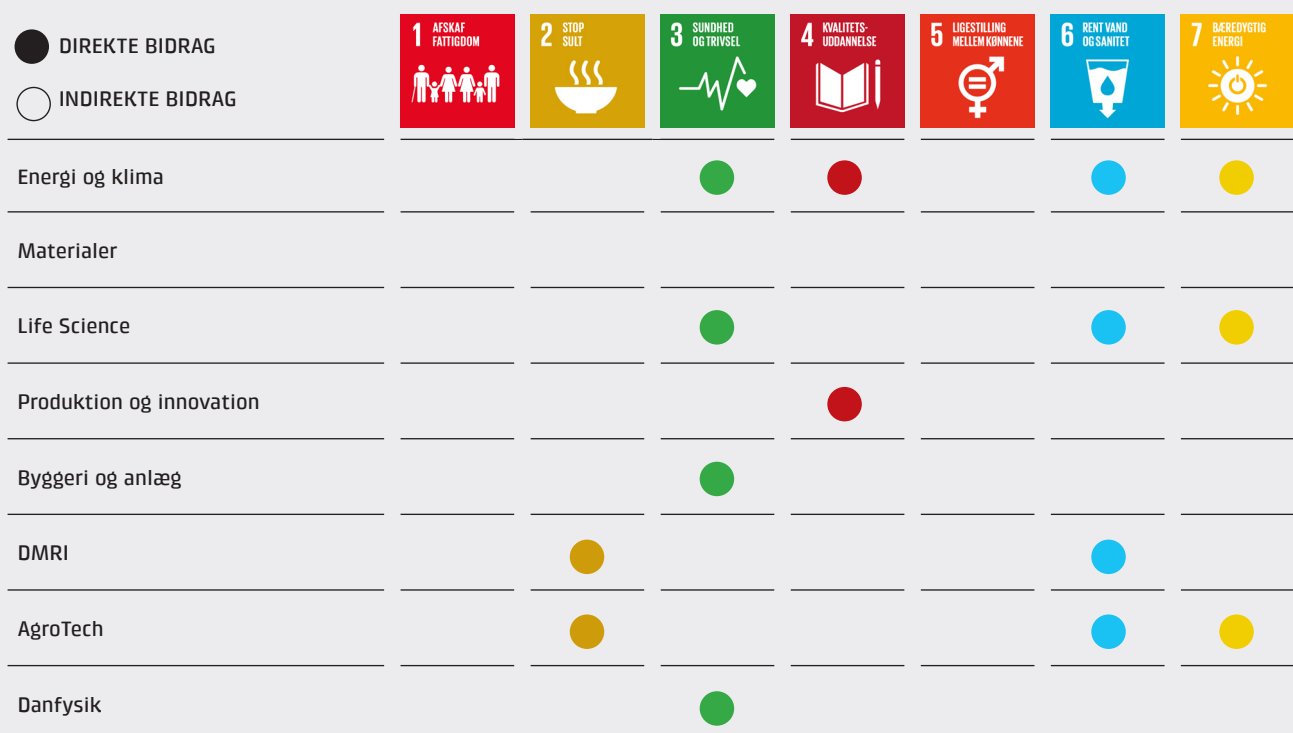
Vi tror på, at viden og teknologisk udvikling kan bidrage til at opnå de 17 Verdensmål. I samarbejde med industri, danske myndigheder, EU m.fl. deltager Instituttet allerede aktivt i udviklingen og implementeringen af teknologiske løsninger, enten direkte eller indirekte.

Figuren nedenfor viser, hvor vores aktiviteter især medvirker til opfyldelse af Verdensmålene i vores forskellige divisioner. Her nogle eksempler:

8 9 12 I vores FoU-aktiviteter og teknologiske serviceydelser inden for cirkulær ressourceøkonomi arbejder vi med at identificere og eliminere miljøskadelige stoffer, styrke affaldssortering og dokumentere genanvendelige materialer og deres anvendelsesmuligheder i nye materialer, bygninger m.m.

2 7 9 I vores udviklings- og demonstrationsprojekter inden for solcelledrevne kølere, som er støttet af bl.a. Verdensbanken, medvirker Instituttet

FN'S 17 VERDENSMÅL

til at udvikle og teste produkter, som alene drives af solenergi uden brug af batterier.

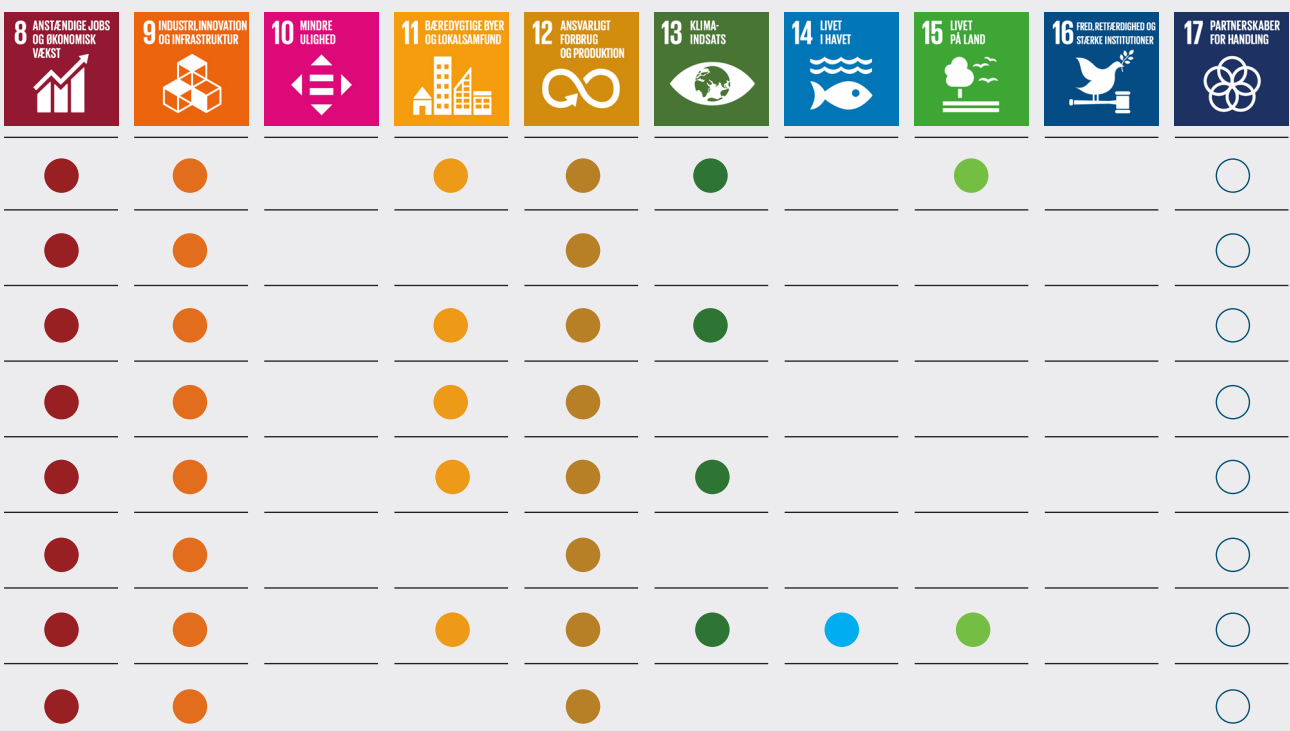
6 **12** I vores udviklingsaktiviteter arbejder vi med at sikre vand af rette kvalitet til rette anvendelse. Vand i tilstrækkelige mængder er fundamentalt for den danske industri. Vi bidrager til at sikre et minimalt træk på vandressourcerne ved en mere præcis anvendelse af vandressourcerne til fx landbrugs- og fødevarerproduktion og optimering af installationer sammen med omkostningseffektive genindvindings- og rensningsmetoder.

Dette har også betydning for danske leverandører af vandteknologi, som får nye muligheder for eksport af viden og teknologi til områder i verden, hvor den nyeste vandteknologi er en forudsætning for opfyldelse af Verdensmålet: 'Rent vand og sanitet'.

17 Gennem Institutets medlemskab af bl.a. WAITRO (World Association of Industrial Research Organisations), hvor der er over 100 medlemsorganisationer fra Europa, Afrika, Asien og Amerika, skaber vi netværk, partnerskaber og deler best practices, både inden for FoU og i forhold til at skabe teknologiske serviceydelser, der medvirker til at opfylde Verdensmålene.

Derudover gennemfører vi i perioden 2019-20 en resultatkontraktportefølje på 33 aktivitetsplaner, der direkte og indirekte påvirker opfyldelsen af Verdensmålene.

Ud over vores egne aktiviteter, der støtter op om de 17 Verdensmål, er vores fokus at inspirere og vise vores kunder, hvordan viden og teknologi kan anvendes til at nå Verdensmålene og samtidig bidrage til vækst i deres forretning.

Danskproduceret tang til konkurrencedygtige priser

Nordic Algae var en del af TI Inkubator i efteråret 2019, hvor de bl.a. samarbejdede med Forretningsleder Anne-Belinda Bjerre fra Teknologisk Instituts afdeling for biomasseteknologi. TI Inkubator er et udviklingsmiljø for unge virksomheder, hvor de får mulighed for at bruge kompetencer og viden i instituttets godt 40 fagcentre og blive støttet i både den teknologiske og markedsmæssige validering af forretningsidéen. I TI Inkubatoren kan virksomhederne derfor komme i kontakt med specialister, som kan være med til at accelerere virksomhedens udvikling og sikre, at de har den nyeste viden til rådighed.

Nordic Algae blev etableret i 2016 med visionen om at gøre tang til den mest tilgængelige og anvendte naturressource. Tang indeholder en bred vifte af stoffer, bl.a. protein, mineraler og antioxidanter, som kan indgå i både fødevarer, kosmetik og brændstof. Tang er samtidig en af jordens mest bæredygtige naturressourcer – det optager ikke jord for at vokse, og de kræver kun tilførsel af sollys, vand, CO₂ og de næringssalte, der forekommer naturligt i saltvand fra havet. Desuden kan det tage ned til én måned for tang at reproducere sig selv.

Efterspørgslen på tang er stigende. Derfor er det oplagt at udnytte de muligheder, der er i tang som en fremtidig ressource, i endnu større skala. De nuværende dyrknings- og produktionsmetoder af tang er primært baseret på manuelle processer, hvorfor produktionen mest finder sted i lande, hvor arbejdskraften er billig. Nordic Algaes automatiserede system øger effektiviteten af produktionen i en sådan

grad, at det er muligt at producere tang i Danmark og resten af Europa, og derved imødekomme efterspørgslen – endda til konkurrencedygtige priser. Mathias Andersen medstifter af Nordic Algae fortæller:

- Vi tror på en tidsbesparelse på op til 80 % i høstningen. Dette vil gøre det muligt at producere tang til en kg. pris, så dansk-produceret tang ikke kun er noget, der bruges i høj kvalitetsprodukter, men også til fødevarer til dyr. På sigt, hvis vi kan nedsætte tidsbesparelsen yderligere, kan det blive rentabelt også at producere brændstof af tangen.

For at produktet får succes på markedet, skal det tale ind i hele den infrastruktur, markedet er bygget op omkring – myndigheder, regler, nøglepersoner osv. Det skal samtidig være udviklet til at passe til de forhold, udstyret bliver udsat for i bl.a. de danske farvande. Samarbejdet med Nordic Algae og afdelingen for biomasseteknologi handlede om at overlevere noget af den viden Teknologisk Institut sidder inde med om tang-dyrkning, og hvilke udfordringer der stadig er på denne front, særlig når man går op i større skala. Mathias Andersen medstifter af Nordic Algae fortæller om forløbet:

- Samarbejdet med Teknologisk Institut har accelereret vores proces frem mod at få vores produkt på markedet. Lige nu er tid vores mest kritiske ressource. At vi har kunnet samarbejde med Teknologisk Instituts eksperter har givet os en masse værdifuld viden til at fokusere og udvikle vores forretning og få hjælp til udfordringer, når de opstod, så vi hurtigt kunne komme videre.

Forløbet gennem TI Inkubator har hjulpet Nordic Algæ på vej til at nå deres vision. Nordic Algæ tror på, at tang vil være en af fremtidens store kilder til både mad og energi. For at det kan lykkes, mener Nordic Algæ, at der skal udvikles en teknologi og arbejdsmetode, som kan effektivere og automatisere hele produktionen. Mathias Andersen medstifter af Nordic Algæ uddyber:

- Hos Nordic Algæ ser vi for os en fremtid, hvor tang er den mest producerede naturressource til at løse vores globale udfordringer, herunder som fødevarer til 9 milliarder mennesker i 2030. Tang er en uudnyttet

kilde til mad og energi, men samtidigt rummer tang potentiale til at genoprette miljøet i havene. For at gøre denne vision til virkelighed er vores mission at skabe bæredygtige løsninger til tangdyrkning gennem innovative teknologier, der vil etablere standarder for produktionsudstyret samt at muliggøre en skalering af tangindustrien gennem partnerskaber og co-creation. Hos Nordic Algæ reagerer vi på et behov: nemlig at skabe en stabil leverance af tang gennem industriel produktion".

Ambu vil genanvende blød PVC til nye produkter

Ambu har deltaget i et MUDP-projekt (Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram), hvor formålet var at udvikle et helhedsorienteret genanvendelsessystem af deres produkter. Projektets deltagere var Teknologisk Institut, Ambu A/S, Plastindustrien Danmark, Region Hovedstaden, Glostrup Hospital og Gibo Plast A/S. Projektet startede i 2016 og sluttede i 2019.

Ambu, der udvikler og producerer hospitalsudstyr, har igennem længere tid arbejdet strategisk med Corporate Social Responsibility (CSR) og er det seneste år begyndt at arbejde struktureret med de 17 Verdensmål. Specifikt fokuserer Ambu på:

- Verdensmål 3 - Sundhed og trivsel
- Verdensmål 7 - Bæredygtig energi
- Verdensmål 8 - Anstændige jobs og økonomisk vækst
- Verdensmål 12 - Ansvarligt forbrug og produktion.

De vil blandt andet igennem partnerskaber, såsom MUDP-projekter, udvikle en mere bæredygtig affaldshåndtering af deres engangsprodukter, hvor de arbejder henimod genanvendelse og en take-back-ordning – i første omgang med fokus på deres anæstesimasker. Ambus anæstesimaske, som patienten får over næse og mund under bedøvelse, består udelukkende af blød PVC. Blød PVC er den største materialefraktion på hospitalerne, og cirka 40 % af hospitalers engangsprodukter består af denne plasttype. Der er derfor et stort potentiale i at fokusere på netop denne fraktion. Blød PVC

har tidligere ikke været mulig at genanvende, men nu er der gode betingelser for at genanvende medicinsk udstyr af blød PVC. Specialist ved Teknologisk Institut, Mark Holm Olsen fortæller:

- PVC fra medicinsk udstyr er af meget høj kvalitet, og der er meget strenge krav til dokumentation af indholdsstoffer, hvilket gør denne fraktion særligt interessant, når det kommer til genanvendelse. Målet med projektet er at demonstrere genanvendelsen af blød PVC til nye produkter af høj værdi. Dette vil være med til at bringe medicinsk udstyr ind på genanvendelsesområdet, så det kan indgå i den cirkulære økonomi.

I MUDP-projektet "Sikker og effektiv genanvendelse af blød PVC fra medicinsk udstyr ved miljøvenlig superkritisk kuldioxid (scCO₂) teknologi" har Ambu samarbejdet med blandt andet Teknologisk Instituts Plast og Emballage Center, Plastindustrien Danmark og Region Hovedstaden. Gennem projektet blev der gennemført et pilotforsøg, hvor partnerne indsamlede og genanvendte anæstesimasker fra Rigshospitalet Glostrup for derefter at undersøge, om materialet kunne bruges til nye højværdi-produkter. Her blev teknologien superkritisk kuldioxid anvendt til at udvaske blødgørere og additiver, hvorved man ender op med hård PVC.

Annette Bitz, Head of Biosafety ved Ambu, fortæller om projektsamarbejdet:

- Fra hver aktør har der været faste kontaktpersoner tilknyttet projektet; Peter Sommer-Larsen og Mark

CASES

Holm Olsen fra Teknologisk Institut, Mette Skriver fra Rigshospitalet Glostrup og mig fra Ambu. I samarbejdet har hver aktør spillet ind med sine spidskompetencer: Mette Skriver om hvordan produktet bruges og kan indsamles på hospitalerne, Peter Sommer og Mark Holk om hvordan blød PVC kan genanvendes, og Ambu om hvordan det genanvendte materiale kan tænkes ind i Ambus produkter, samt hvordan vi i fremtiden kan designe vores produkter, så vi kan øge muligheden for genanvendelse. I samarbejdet har vi dermed kunne arbejde med hele genanvendelsescirklen.

Dette projekt har åbnet op for, at Ambu kan arbejde målrettet med Verdensmål nr. 12 om ansvarligt forbrug og produktion. I kraft af at Ambus produkter kun bruges én gang, inden de smides ud, er det et ressourcekrævende produkt. Og det vil Ambu gerne ændre, så materialernes levetid forlænges. Annette Bitz, Head of Biosafety ved Ambu, fortæller:

- I Ambu vil vi gerne tage ansvar for, at vores produktion samt bortskaffelsen af vores produkter er så skånsom for miljøet som muligt. Vi vil derfor arbejde på, at plast fra vores produkter kan genanvendes og indgå i en cirkulær økonomi, så vores produkters miljøbelastning reduceres markant. Dette projekt har gjort det muligt for os at komme nærmere dette mål, og det har også resulteret i en designguide til vores udviklere, så de kan designe fremtidige produkter, der i højere grad er egnet til genanvendelse. På sigt vil vi gerne kunne tilbyde vores kunder en take-back-ordning, som muliggør genanvendelse af materialerne fra produkterne.

Ambu
Ideas that work for life

Øget cirkulær asfaltproduktion i Danmark

I MUDP-projektet (Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram) "Cirkulær asfaltproduktion i Danmark" har YIT Danmark A/S og Teknologisk Institut sammen med Vejdirektoratet, Asfaltindustrien og Kommunernes Landsforening undersøgt mulighederne for at øge genanvendelsen og genbrugsindholdet af asfalt i Danmark.

YIT Danmark A/S er totalleverandør til vejsektoren med alle former for vejbelægning herunder specialbelægninger til broer og P-dæk, fræsning af asfalt og beton, udførelse af vejstriber samt levering og opsætning af skilte. YIT arbejder fokuseret på at reducere deres miljøbelastning i alle led af deres produktionskæde. I den forbindelse bruger YIT de 17 Verdensmål til at strukturere og kommunikere deres arbejde og initiativer. De arbejder specielt med 4 af målene, hvoraf det ene er Verdensmål 13 – Klimaindsats. I arbejdet med dette Verdensmål fokuserer YIT på at sikre en mere effektiv udnyttelse af deres materialer og affald. Det er netop dette område projektet "Cirkulær asfaltproduktion i Danmark" fokuserer på.

Projektet havde som mål at udvikle og dokumentere nye produktionsprocesser, hvor genbrugsindholdet af asfalt øges uden at gå på kompromis med økonomi, funktionalitet eller holdbarhed af asfalten. Lotte Regel Josephsen, Laboratoriechef ved YIT Danmark A/S fortæller:

- Vi har i lang tid vidst, at der lå et stort miljømæssigt og økonomisk potentiale i at øge graden af genbrugsasfalt i ny asfalt, men kvaliteten og holdbarheden har

ikke tidligere været officielt dokumenteret, og vi har derfor ikke kunnet udnytte dette potentiale. Med dette projekt havde vi muligheden for, sammen med hele branchen og Teknologisk Institut, at undersøge og dokumentere funktionalitet og holdbarhed samt økonomi ved at iblande genbrugsasfalt i slidlaget. Med denne dokumentation i hånden ville vi være et skridt nærmere en bæredygtig asfaltindustri.

Samarbejdet i projektet har fokuseret på at udvikle og teste de tekniske aspekter af hele håndteringen og produktionen af asfalt med et øget genbrugsindhold - lige fra den gamle asfalt fræses op til den bliver blandet i ny asfalt, hvor egenskaber og miljøforhold blev dokumenteret. Ole Grann Andersson, Seniorspecialist ved Teknologisk Institut fortæller:

- Projektet er bygget op om parter fra hele vejsektoren, og vi har derfor fra start af kunnet inddrage alle relevante aspekter af det at øge den cirkulære asfaltproduktion i Danmark. Projektet er udført i et omfattende samarbejde på tværs af branchen, bl.a. ved udførelsen af hele det ambitiøse testprogram. Dette blev udført i et tæt samarbejde mellem YIT, Vejdirektoratet og Teknologisk Institut, hvor vi bl.a. har udført de afsluttende, omfattende udmattelsestests af den jomfruelige asfalt og asfalttyperne med genbrugsasfalt, hvor trafik og belastning af asfalten er simuleret.

Vi har i Danmark igennem flere årtier anvendt genbrugsasfalt i bærelagene – med gode erfaringer. Hidtil har genbrugsanvendelsen i slidlag dog ud fra et forsigtighedsprincip været meget begrænset. Resultaterne af projektet viste dog, at man, ved at

benytte den udviklede og beskrevne fremgangsmåde, kan tilsætte op til 30 % slidlags-genbrug i nye asfaltslidlag og bindelag, og stadig opnå samme funktions- og holdbarhedsegenskaber, som for en tilsvarende jomfrueligt fremstillet asfalt. Samtidigt opnås en stor miljøgevinst på 14-22 % sparet CO₂. Ole Grann Andersson, Seniorspecialist ved Teknologisk Institut fortæller:

- Vi målte på alt, hvad vi kunne komme i tanke om: friktion, holdbarhed, bæreevne, støj og så videre. Og egenskaberne ved asfalt med genbrugsindhold og jomfruelig asfalt er fuldstændig identiske. Vi kunne ganske enkelt ikke påvise nogen forskel. Efter at disse resultater blev offentliggjort og præsenteret for Vejdirektoratets vejregelgruppe, er dette blevet implementeret i vejreglerne, så man nu accepterer op til 30 % genbrug i slid- og bindelag. I sidste ende har det resulteret i en markant reduktion på omkring 14-22 % af miljøbelastningen ved asfaltproduktion. Så projektet har virkelig været med til at flytte noget.

Projektet "Cirkulær Asfaltproduktion i Danmark" var et skridt på vejen til at opnå en mere miljøvenlig og ressourcebesparende vejsektor. Næste skridt er at kigge på, om der behøver være en grænse for, hvor meget genbrug asfalt må indeholde – så længe det kan dokumenteres, at der opnås samme kvalitet og holdbarhed. Lotte Regel Josephsen, Laboratoriefach ved YIT Danmark A/S fortæller:

- Hvis grænsen for, hvor meget genbrug der må anvendes i varmblandet asfalt, bliver fjernet, vil det give en enorm frihed i at optimere vores genbrugsanvendelse - og derved forbedre vores CO₂-reduktion, ressourceforbrug og økonomi. Vi kan se projekter, hvor vi kan opnå et genbrugsindhold på langt mere end 30 %, uden at det forringer kvalitet eller holdbarhed. Denne åbning af reglerne vil derfor være en win-win for miljøet såvel som for vores kunder og os".

62 procent af de danske virksomheder ser et øget fokus på bæredygtighed som en mulighed, der kan styrke virksomhedens konkurrenceevne. Det er særligt muligheden for at styrke virksomhedens position i markedet, erobre nye markeder og fastholde kunder, som virksomhederne ser som nye forretningsmuligheder. Miljø, klima og sociale forhold står efterhånden højt på dagsordenen for danske virksomheder. Emnet fylder meget i den offentlige debat, og 33 procent af virksomhederne, der arbejder med FN's Verdensmål, svarer, at de gør det, fordi Verdensmålene stemmer overens med de værdier, som virksomheden allerede har sat for sig selv. Foruden virksomhedens egne værdier er det markedskravene, som bestemmer virksomhedernes bæredygtighedsindsats. Fire ud af ti virksomheder siger, at deres ambition for deres miljømæssige bæredygtighedsindsats bestemmes af kundernes krav.

Det viser ny analyse af nye tal fra Teknologisk Institut, som har interviewet ledere i danske virksomheder om deres kendskab til FN's 17 Verdensmål.

